

Bilaga 2 till kommunfullmäktiges protokoll 2004-05-24 § 3

”Skatteutjämning” (interpellation (82))

Moderaternas syn på välfärdspolitiken och dess finansiering skiljer sig från min. Moderaterna driver en skattepolitik som hotar välfärden i Stockholm. Det framgår tydligt av deras budgetförslag för 2004. En skattesänkning med 65 öre, och därmed närmare 1 000 mkr mindre till stadens verksamheter, hade varit förödande i rådande ekonomiska läge.

Välfärdspolitiken och dess finansiering är intimt sammanknippat med det interkommunala utjämningssystemet. Moderaternas syn på skatteutjämningssystemet skiljer sig från min. Jag anser att hela Sverige skall leva och att det skall vara likvärdiga förutsättningar att bedriva kommunal verksamhet oavsett om man är en rik eller fattig kommun. Utjämningssystemet spelar en viktig roll för att åstadkomma detta. Under den förra mandatperioden försvårade den dåvarande borgerliga majoriteten dialogen med regeringen genom onyanserad kritik av systemet och genom att benämna det ”Perssonplundring”. Det polariserade debatten om systemet, vilket inte var till gagn för Stockholm.

Interpellanten vill ersätta systemet med regionalpolitik. Ett utökad ansvar från staten för delar av det som nu finansieras av utjämningssystemet kan vara ett sätt att säkerställa långsiktig finansiering och ökad tydlighet, även om det finns svårigheter även med en dylik konstruktion. Det skulle kunna bidra till mildra ett av de grundläggande problemen med det nuvarande systemet, nämligen att sjunkande tillväxt hos ett nettobidragsgivarna oundvikligen leder till mindre resurser för andra kommuner. Det är inte bra för kommunsektorn.

Jag är osäker på om interpellanten anser att kommuner med stora socio-ekonomiska problem även fortsättningsvis skall erhålla omfattande transfereringar från andra delar av landet med en mer gynnsam utveckling. Om staten ges ett större ansvar för att garantera tillräckliga och likvärdiga villkor för alla kommuner i landet bör man diskutera konstruktion och omfattning av ett sånt system. Ett ökad statligt åtagande på utgiftssidan måste även följas av motsvarande åtgärder på intäktssidan. Jag noterar emellertid att interpellanten inte skrivit något om hur en utökad regionalpolitik skall finansieras.

Interpellanten ställer tre frågor:

1. Vad har finansborgarrådet vidtagit för åtgärder för att förändra det föreslagna systemet i en Stockholmsvänlig riktning?

Jag tror att det enda sättet att bedriva opinion för ett bättre system är att föra en nyanserad debatt. Majoriteten i Stadshuset arbetar mycket aktivt med frågan. För egen del har jag ett flertal gånger uppvaktat utredningen tillsammans med landstinget och länet. Jag för en kontinuerlig dialog med regeringen i samarbete med hela regionen. Jag har initierat ett flertal presskonferenser och informationsträffar för att bidra till att öka den allmänna kunskapsnivån om systemet och för att få en initierad debatt. Vad gäller mer konkreta förslag arbetar vi primärt med att försöka få tillstånd en förändring i kostnadsutjämningen. Stockholm som tillväxtregion med relativt hög skattekraft har en strukturellt betingad högre kostnadsnivå.

Det finns ett mycket tydligt ekonomisk-geografiskt samband mellan storlek på kommunen och lönenivån. Det gäller både privat och offentlig sektor. Utjämningsystemet tar ingen hänsyn till detta vilket är felaktigt. Stockholms kommun måste få kompensation för faktiska kostnader. Den principen gäller för andra kommuner och den bör gälla även för Stockholm.

2. Är finansborgarrådet beredd att uppvakta regeringen i syfte att få tillstånd ett utjämningsystem som ger kommunerna rätt att behålla hela sin egen skatteintäkt?

Danderyd har en skattekraft som är nästan tre gånger så hög som Borgholms. Landets kommuner skall ha förutsättningar att bedriva verksamhet på liknande villkor. Därför måste det ske en omfördelning mellan rika kommuner och fattiga kommuner. Det finns en bred parlamentarisk enighet bakom detta synsätt. Om rika kommuner får, som interpellanten skriver: ”..behålla sin egen skatteintäkt”, faller den principen. Den intressanta frågan är istället hur omfördelningssystemet skall konstrueras. Nuvarande system kommer i ökande grad att missgynna Stockholm och det är inte rimligt. Vi måste kompenseras för våra kostnader för att bedriva verksamhet inom vård, skola och omsorg.

3. Är finansborgarrådet beredd att uppvakta regeringen i syfte att få tillstånd en fördjupad analys av variablerna i kostnadsutjämningsdelen av det föreslagna systemet?

Problemet är inte brist på analys, systemet har utretts fyra gånger de senaste 10 åren. Föreliggande utredning har undvikit frågan om strukturella kostnader i till följd av kommunstorlek och hög tillväxt, och har följdaktligen inte presenterat förslag som tar hänsyn till Stockholms speciella problem. Jag har påtalat detta i flera sammanhang och jag kommer att fortsätta att bedriva ett arbete för att systemet på ett rättvist sätt skall ta hänsyn till vår kostnadsbild. Ett utjämningsystem som på ett selektivt sätt tar hänsyn till vissa kostnader, men inte till andra, riskerar att tappa sin legitimitet.

Med detta anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 13 november 2003
Annika Billström